

Vesa Kallio kesk ym.

Kirjallinen kysymys kotimaisen kalan kulutuksen lisäämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Kalataloudella ja erityisesti siihen kuuluvalla kalankasvatuksella on olennainen osa suomalaisessa ruuantuotannossa. Edellisen hallituksen aikana saatiin valmiiksi kotimaisen kalan edistämishjelma. Ohjelman tavoitteena on lisätä kotimaisen kalan tarjontaa ja osuutta kulutuksesta kestäväällä tavalla siten, että kotimaisen kalan kulutus saataisiin kaksinkertaistumaan. Kalan käytön lisäämisellä on paljon myönteisiä vaikutuksia: se lisää työpaikkoja ja toimeentuloa koko Suomeen ja parantaisi samalla ihmisten terveyttä. Kalan syöminen pidentää tutkitusti elinikää ja vähentää sairauksia.

Kotimaisen kalan käytön merkittävä lisääminen edellyttää, että kotimaista kalaa on myös saatavilla. Edistämishjelmassa tavoitteeksi on asetettu vesiviljelyn kolminkertaistaminen vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi Valtioneuvoston periaatepäätöksenä hyväksytyssä Manner-Suomen vesiviljelystrategiassa tavoitteeksi on asetettu vesiviljelyn kaksinkertaistaminen jo vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteiden toteutuessa Suomen kalaomavaraisuus, kauppataase ja elinkeinokalatalouden työllistävyys paransivat huomattavasti.

Petteri Orpon hallitusohjelmassa Vahva ja välittävä Suomi luvataan yksiselitteisesti jatkaa jo aloitettujen ohjelmien toimeenpanoa. Hallitusohjelmassa luvataan, että kotimaisen kalan kulutus saadaan nousta: *Kotimaisen kalan kulutusta, saatavuutta ja vientiä lisätään keventämällä kalankasvatukseen liittyvää luvitusta ja sääntelyä, parantamalla vapaa-ajankalastuksen mahdollisuuksia ja ammattikalastajien toimintaedellytyksiä. Jatketaan kotimaisen kalan edistämishjelman ja vesiviljelystrategian toimeenpanoa. Kalastusmatkailun mahdollisuuksiin panostetaan. Lisätään liikuntasetelin käyttöalaa kalastus- ja eräpalvelut.*

Maaseudun tulevaisuus uutisoi maanantaina 1.12.2025, että kotimaisen kalan kulutus on vähentynyt huomasti 2010-luvun alusta ja että kalan kulutustilasto lakkautetaan. Uutisen taustalla on Luonnonvarakeskuksen tiedot, joiden mukaan runsaat kaksi kolmasosaa kulutetusta kalasta tulee ulkomailta. Tilaston mukaan vuonna 2024 suomalaiset kuluttivat yli kahdeksan kiloa tuontikalaa ja hieman alle neljä kiloa kotimaista kalaa henkeä kohti. Kotimaisen kalan kulutus väheni edellisvuodesta 4,2 kilosta 3,8 kiloon henkeä kohti. Lasku johtuu vapaa-ajankalastajien ylösotetun saaliin vähenemisestä. Kotimaista luonnonkalaa kulutettiin 2,2 kiloa henkilöä kohti. Vapaa-ajankalastuksen osuus tästä oli noin 70 prosenttia. Kotimaisen kalan kulutus on pudonnut vuosituhannen alun kuudesta kilosta nykyiseen neljään kiloon.

Tilastot perustuvat kalan tarjontaan: kotimaisen kalan kulutus arvioidaan kaupallisen ja vapaa-ajankalastuksen saalistietojen sekä kasvatetun kalan määrän perusteella. Arvio tuontikalan kulu-

Kirjallinen kysymys KK 439/2025 vp

tuksesta pohjautuu ulkomaankauppatilastoihin. Luonnonvarakeskus on myös ilmoittanut lopettavansa kulutustilastoinnin ja vuoden 2024 tilastojulkistus jää viimeiseksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä toimenpiteillä hallitus lisää hallitusohjelmassa luvattua kotimaisen kalan kulutusta, saatavuutta ja vientiä, ja

millä tavoin hallitus aikoo jatkossa seurata kalan kulutusta, kun Luonnonvarakeskus lopettaa kulutuksen tilastoinnin?

Helsingissä 5.12.2025

Vesa Kallio kesk

Mika Riipi kesk

Anne Kalmari kesk

Markku Siponen kesk